

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

III. De indiuiduo primò intentionaliter sumpto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

instar materialium seruatis seruandis, quia non apprehendit in spiritualibus predicata, quæ illi repugnant, non enim ex eo quod instar substantiæ materialis spiritualem apprehendat, & materialis substantia sit impenetrabilis, apprehendo ego substantiam spiritualemente impenetrabilem, quod si id apprehendam per fictionem, impenetrabilem impingam spirituali substantiæ, ex vi cuius non negabo speciei immultiplicabili vniuersalitatem attribui, id enim mihi suadent Thomiste huiusmodi speciem vniuersalem esse eodem iure, quo asserere possent ecclesiam Petri, seu Petreitatem esse vniuersalem, & supremum genus in predicamento substantiæ. Addo intellectum apprehendere substantias spirituales instar materialium in ordine ad hæc accidentia corporea, quæ sensibus percipiuntur, non verò in ordine ad vniuersalitatem neque alia accidentia, quæ sensibus non percipiuntur. Demum etsi intellectus ex eo, quod res spirituales instar materialium cognoscit, speciem illam instar vniuersalis apprehenderet, non illam ut vniuersalem apprehenderet, aliud enim est apprehendere Angelum instar iuuenis, aliud apprehendere Angelum formaliter ut iuuenem.

Obiiciunt quartò: Species illa abstracta à differentia individuali non est singularis: ergo vniuersalis. Respondeo speciem illam ex parte obiecti indiuiduum esse, & ex parte actus neque apprehendi possit ut vniuersalem, neque ut singularem, sed posse dici singularem negatiuè. Vide quæ dixi Cont. 3. Punct. 7. de natura abstracta ab vno indiuiduo, quæ eodem modo de hac substantia sunt intelligenda.

Inquiri etiam solet, an tota ratio specifica reperitur in singulis indiuiduis nature multiplicabilis in plura indiuidua. Diximus naturam vniuersalem dicere aggregatum omnium indiuiduorum iuxta sententiam non præcindentium ex parte actus, & iuxta præcindentium in aggregato rationum abstractarum. Ex quo manifestè infertur omnem speciem non posse esse in singulari indiuiduo, cum in illo non sint reliqua indiuidua ab ipso distincta, neque rationes non ab ipso, sed ab aliis abstractas. Dicendum ergo est in quolibet indiuiduo non requiri totam speciem extensiuè, dici autem solet intensiuè reperiri in vnoquoque omnem perfectionem essentialem, quia perfectiones essentielles omnium indiuiduorum numero tantum, & non in aliquo prædicato essentiali vniuersaliusque indiuidui perfectionem vincunt.

PUNCTUM III.

De indiuiduo primò intentionaliter sumpto.

Indiuiduum definitum fuit à Porphyrio cap. de specie, *genus collectio proprietatum, quæ in vno sunt in alio reperi nequeunt.* Harum proprietatum collectio his versiculiscōtingit: *Forma, figura, locus, stipes, nomen, patria, tempus, Vnum perperna reddere lege solet.*

Hæ proprietates indiuiduo extrinsecæ sunt, & ita definitio per illas exhibitæ tantum est descriptiua data per signa, quæ argunt differentiam indiuidualem, ex vi cuius indiuiduum constituitur, non per aliquid, quod formaliter indiuiduum constituat. Neque hæc definitio comprehendit omnia indiuidua, sed tantum humana, quibus solum competunt aliquæ ex proprietatibus in definitione adductis, quia bruta non dicuntur habere patriam, & communiter nomina non habent, & indiuidua non sensitiua raro patriam, aut nomine donantur. Melius indiuiduum definiuit Angelicus Doctor 1. part. quæst. 29. art. 4. *indiuisum in se, & diuisum à quolibet alio*, id est, cui repugnat multiplicari in plura, quæ sunt idem cum ipso. Ex hoc deprehendes differentiam inter indiuisum modo dicto, indiuisibile, & diuisibile: diuisibile dicitur, quod habet partes, in quas potest secari, indiuisibile est, quod his partibus non componitur, sed simpliciter dicitur entitatem, indiuisum in se, & diuisum à quolibet alio, seu indiuiduum est, quod nequit diuidi in ea, quæ inter se sunt distincta secundum naturam, quorum quodlibet secundum eandem naturam adæquatè cum diuiso identificetur. Inferes similiter indiuiduum esse idem, ac vnum numericè, & differentiam indiuidualem importare formaliter vnitatem indiuidualem omne ens transcendente. Multa habes Controu. 2. Metaph. Punct. 3. ubi definitio an importet aliquid positum, vel negatum, quomodo distinguatur à reliquis gradibus,

Franc. de Cuiedo, Philosoph. Tom. I.

quam indistinctionem importet, & omnia tracto, quæ desiderari possunt ad perfectam cognitionem differentie indiuidualis, & indiuidui, ex vi illius constituti.

Vna tantum superest questio ad Logicum spectans, quam hic definiam. An videlicet ab omnibus indiuiduis primò intentionaliter sumptis, seu secundum id, quod intrinsicè important possit abstrahi communis aliqua ratio. Negant P. Fonseca 5. Metaph. cap. 6. quæst. 5. sect. 4. P. Toletus cap. de specie Sorus & alij ex antiquis ibid. Affirmatiuam partem tuentur S. Thom. 1. part. quæst. 30. art. 4. Scotus in 1. distinct. 23. quæst. vnica. Hurtad. disp. 5. sect. 7. Arriaga disp. 7. sect. 2. Merinero cap. 3. de specie disp. 2. quæst. 1.

Sciendum est questionem non esse an à Petro & Ioanne, qui sunt indiuidua nature humane, possit abstrahi aliqua ratio essentialis, seu specifica, in qua conueniant, certum enim est ab vtroque abstrahi rationem hominis, sed an ab indiuiduis quatenus formaliter sunt indiuidua possit abstrahi aliqua ratio, quæ illis competat, ratione differentie indiuidualis, quod est inquirere, an à differentia indiuiduali Petri, & à differentia indiuiduali Ioannis possit abstrahi aliqua communis ratio, sicuti cum inquiritur an ab albo, & nigro formaliter sumptis possit abstrahi ratio communis, idem est ac inquirere, an ab albedine, & nigredine communis ratio possit abstrahi. In hunc sensum quæstionem definiuit subtilis Doctor loco supra citato his verbis: *Potest dici, quod ab indiuiduis potest abstrahi species, quæ dicitur quidditatem indiuiduorum, sed etiam aliquid quasi proprium.*

Insuper in memoriam sunt reuocandæ duæ opiniones, quædam præcindens tantum ex parte actus præcisè per confusionem plurium singularium, absque eo quod intellectus ex vi præcisionis partiatur duas formalitates, quandam quam attingit, & aliam quam omittit. Alia est opinio præcindens ex parte obiecti, iuxta quam præcisio non consistit tantum in confusione singularium, à quibus præcindi dicitur ratio aliqua communis, sed necessariò debet attingere vnā formalitatem, & aliam omittit utramque contentam in illo inferiori, à quo dicitur abstrahi rationem communem separando illam ab alia formalitate, quæ in inferiori continetur, & ex vi præcisionis cognitionis non attingitur. Rem explico in opinione præcindente ex parte actus, ad hoc ut præcindatur ab homine, & equo ratio communis tantum requiritur species hominis, & equi inter se confundi cognitione respondente huic voci *animal*, & ita iuxta hanc sententiam tantum est necessarium assignari vnā rationem abstractam, & inferiora, à quibus abstrahitur ex parte obiecti, neque inadæquatè distincta, si omnia simul sumantur, à ratione, quæ abstracta concipitur. In opinione autem præcindente ex parte obiecti debent assignari inferiora, à quibus abstrahitur ratio abstracta ex parte obiecti inadæquatè distincta ab inferioribus, ratio alia quæ in inferioribus includitur, & ab illis inadæquatè distincta, quæ per cognitionem præcisiuam non attingitur, exempli gratia abstrahitur ratio animalis ab homine, & equo, in qua abstractione inferiora intercedere necesse est tanquam materiam, à qua abstrahitur, vel potius extrahitur ratio animalis inadæquatè distincta ab inferioribus, inferiora enim formaliter sunt animal rationale, & animal hinnibile, & ratio abstracta tantum est animal, dantur item differentie inadæquatè distinctæ ab inferioribus in quibus includuntur, quia inferiora sunt animal rationale, & animal hinnibile, & differentie tantum sunt rationale, & hinnibile, quæ differentie sunt formaliter condistinctæ à ratione abstracta, & ex vi cognitionis præcindentis non attinguntur.

Ex hoc fit omnia inferiora, à quibus ratio aliqua communis abstrahitur debere esse resoluibilia in duas formalitates ex parte obiecti per intellectum formaliter distinctas, quarum altera communis sit omnibus inferioribus, & cognitione præcindente attingatur, & altera sit propria cuiuslibet inferiori, & in quocumque illorum distincta, quæ non attingatur per cognitionem præcindentem. Ob has formalitates, in quibus homo, & equus possunt resolui, ab illis opinio ex parte obiecti præcindens rationem communem abstrahit, homo enim resoluitur in animal rationale, equus in animal hinnibile, & cognitio præcindentis rationem communem homini, & equo, in homine attingit animal, & omittit rationale, & in equo attingit animal, & omittit hinnibile, quod est præcindere, seu separare animal à

I 3 differ

differentiis, quibus erat unitum, & illud abstrahere, seu proprius extrahere ab homine, & equo, in quibus erat quasi contentum tanquam pars in toto.

Ex his infero in opinione Thomistarum præscindendum ex parte obiecti non posse dari rationem communem omnibus differentiis. Hæc conclusio est contra Hurdum supra §. 67. qui asserit in omnium opinione dandam esse rationem communem indiuiduis; illam verò ex dictis efficaciter probō: differentia indiuidualis resolvable non est in duos conceptus, quorum quilibet inæquatur distinguatur à differentia, & secundum se totum sit ab altero condistinctus, ergo non est indifferens aliqua formalitas, quæ attingatur cognitione præscindente, & altera, quæ omittatur, sicut est in homine formalitas animalis, quam attingit cognitio præscindens ab homine, & equo, & formalitas rationalis, quem omittit: ergo non potest à differentiis indiuidualibus abstrahi communis ratio. Antecedens est certum, quia si in Petreitate assignes duos conceptus formaliter inter se condistinctos, vnus ex vi cuius Petreitas conueniat cum Ioanneitate, & alter quo differant, differentia indiuidualis adæquatè constituetur in illo vltimo conceptu, ex vi cuius differunt, & primus, in quo conueniunt ad differentiam indiuidualem non pertinebit, quia differentia indiuidualis est illud ex vi cuius hoc indiuiduum vltimum differt à quocumque alio. Quod si rursum vltimum conceptum velis partiri ex parte obiecti, in infinitum procedes, & ego semper differentiam indiuidualem constituam in conceptu vltimo, vel nunquam fatear inuentum esse conceptum indiuidualis differentie, quousque ad aliquem sit pertinens, qui nihil in se conuenientie cum alio includat. Idem quod dixi de differentiis indiuidualibus intellige de quibuscumque differentiis, specificis inter se oppositis, rationale enim, & ininhibile secundum se sunt conceptus, ex vi quorum vltimo differunt homo, & equus, qui nihil in se conuenientie habent admixtum, neque rursus in duas alias formalitates sunt partibiles.

Ex hoc infero ab indiuiduis formaliter sumptis vt indiuidua sunt secundum opinionem Thomistarum non posse abstrahi rationem communem. Ratio est manifesta: rationem communem abstrahi ab indiuiduis formaliter vt indiuiduis, dicit abstrahi hanc rationem ab indiuiduationibus, ita vt ratio abstracta exeat, seu extrahatur non quomodocumque à toto constituto ex indiuiduatione, & subiecto, cui hæc contingit, sed formaliter ab ipsa indiuiduatione, & materialiter tantum à subiecto, cui contingit indiuiduatio, sicuti abstrahi ab albo, & nigro formaliter sumptis rationem, communem dicit hanc rationem abstrahi formaliter ab albedine, & nigredine: sed ab indiuiduationibus formaliter sumptis non potest abstrahi ratio communis, vt iam probauimus: ergo neque ab ipsis indiuiduis formaliter sumptis vt indiuidua sunt.

Dices sequi ex his ab homine formaliter vt homine, & ab equo formaliter vt equo non posse abstrahi rationem communem, quia sicut indiuiduum vt indiuiduum dicit formaliter differentiam indiuidualem, à qua non potest abstrahi communis ratio, ita homo formaliter vt homo dicit differentiam specificam, à qua nequit abstrahi ratio communis: ergo sicuti dicimus non posse abstrahi rationem communem ab indiuiduo formaliter, vt indiuiduo, quia non potest abstrahi ratio communis ab indiuiduatione, per quam constituitur in esse indiuidui, sic dicemus non posse abstrahi rationem communem ab homine formaliter vt homine, quia non potest abstrahi à rationali, per quod constituitur in esse hominis. Probat ratio ab homine formaliter vt rationali, & equo formaliter vt ininhibili non posse abstrahi rationem communem, quia hæc non potest abstrahi à rationali, & ininhibili secundum se sumptis, dicitur tamen abstrahi ab homine vt homo est, quia homo vt homo non tantum dicit conceptum rationalis, sed conceptum animalis, qui extrahitur ab homine per cognitionem ex vi cuius attingitur animal, rationali non attracto. Initabis, homo vt homo non tantum dicit pro formali conceptum rationalis sed conceptum animalis, & quia ab hoc toto animal rationale extrahatur animal, dicitur abstrahi rationem communem ab homine vt homine: ergo indiuiduum vt indiuiduum non tantum dicit pro formali differentiam indiuidualem, sed naturam, & quia ab hoc toto natura indiuidua extrahitur conceptus nature, dicitur abstrahi rationem

communem ab indiuiduo vt indiuiduo. Respondeo questionem hanc iam esse de nomine, an videlicet sicut ratio animalis abstracta ab homine, & equo dicitur abstracta ab homine vt homine, & ab equo vt equo, possit ratio hominis abstracta ab hoc indiuiduo humano, & illo indiuiduo equino possit dici abstracta ab indiuiduis vt indiuiduis, & præter hoc quod est esse de nomine, non attinet ad nostram questionem, quæ inquit, an præter rationem hominis, quæ abstrahitur à Petro, & Ioanne, siue dicatur abstrahi ab ipsis indiuiduis, siue non possit abstrahi communis alia ratio indiuidui, cuius formalitas extrahatur, & exeat tanquam pars à toto à formalitate huius indiuiduationis, quod nec probat, neque intendit probare obiectio adducta. Adde dici hominem includere pro formali non solum conceptum rationalis, sed etiam conceptum animalis, quia rationale tantum adiunctum animali, & non aliis prædicatis constituit hominem, unde si per impossibile rationale coniungeretur cum viuienti non sensibile non faceret hominem, indiuiduatio autem cuiusque nature adiungatur faciet indiuiduum, & ita indiuiduum tantum dicitur pro materiali naturam includere, & pro formali indiuiduationem, sicuti album dicitur pro materiali includere subiectum, quia cuiuscumque nature sit, dum illi adiungatur albedo fiet album, albedo enim contingens parietati constituit album, & sic cum omnibus aliis subiectis. Ob hæc rationem potest dici rationem communem hominis abstracta à Petro, vt Petro, & Ioanne vt Ioanne, quia hoc indiuiduum significat unum nomine Petrus pro formali, significat naturam rationalem, cui contingit indiuiduatio, sicut homo dicit pro formali rationem animalis, cui coniungitur differentia rationalis.

In sententia non præscindente ex parte obiecti, sed tantum ex parte actus sentio posse præscindi rationem communem indiuiduationibus formaliter sumptis, & ipsis indiuiduis vt indiuiduis formaliter sumptis. Ratio est, quia possunt confusè omnia cognosci initar vnus per conceptum respondentem huic voci indiuiduum, cuius obiectum non erit ratio aliqua ex parte obiecti præcisa, sed aggregatum quoddam omnium indiuiduorum, & indiuiduationum, quod per distributionem accommodam erit predicabile de hac indiuiduatione, & illa indiuiduatione, de hoc indiuiduo, & illo indiuiduo. Confirmatur sicut Petrus est diuisus in se, & diuisus à quolibet alio: ergo habent in hoc similitudinem, ex vi cuius possunt concipi per conceptum representantem indiuiduum à se & diuisum ab alio confundendi in illo à se, & ab alio subiecta inter se distincta, eodem nomine significata.

Obiicies, hoc indiuiduum, v.g. Petrus dicit esse indistinctum à Petro, & distinctum à non Petro: sed in hoc conceptu nihil est commune alij indiuiduo, quodcumque enim aliud, quod tu assignes non habebit esse indistinctum à Petro, quia distinguetur à Petro, neque esse distinctum à non Petro, quia non erit distinctus à se, qui erit non Petrus: ergo ab hoc indiuiduo non potest abstrahi ratio communis. Concedo antecedens, & distingo consequens; ab hoc indiuiduo tantum non potest abstrahi ratio communis, concedo consequentiam; ab hoc indiuiduo & ab aliis, non consequentiam; quia licet nihil sit in aliquo indiuiduo, quod sit commune multis, sed quidquid vniciusque conuenit, illius proprium est, totum illud quod fit ex pluribus indiuiduis per cognitionem illa confundentem, & representantem per modum vnus, quæ dicitur abstrahens rationem communem ab illis, est commune pluribus ratione diuersarum partium, quas in se continet, quatenus includit hoc indiuiduum Petrus, est commune Petro, & quatenus continet hoc indiuiduum Ioannes, est commune Ioanni, & sic de reliquis per accommodam distributionem.

Obiicies secundo. Idem non potest esse ratio conueniendi, & disconueniendi. Sed differentia indiuidualis Petri est ratio disconueniendi inter Petrum & Ioannem: ergo non potest esse ratio conueniendi. Respondeo rationem disconueniendi, quam habet Petrus respectu Ioannis esse differentiam indiuidualem ipsius Petri distinctè cognitam, quæ tantum illi conuenit, & rationem conueniendi esse differentiam indiuidualem ipsius Petri, & differentiam indiuidualem Ioannis cognitam confusè initar vnus obiecti, quod commune est Petro, & Ioanni iuxta distributionem accommodam, unde nunquam idem adæquatè sumptum, neque eodem modo cognitum est ratio conue

conueniendi & disconueniendi. Ad argumentum in forma distinguenda est maioridem eodem modo cognitum non potest esse ratio conueniendi, & disconueniendi, concedo maiorem: diuerso modo cognitum, subdistinguo; idem adequatè, concedo; idem inadequatè, nego. Deinde distinguo minorem. Differentia indiuidualis Petri est ratio formalis disconueniendi in Petro: per se solam & distinctè cognitam, concedo; simul cum aliis confusè cognitæ, nego. Rursus eodem modo distinguo consequens: ergo non potest esse ratio disconueniendi: per se solam distinctè cognitam, nego; simul cum aliis confusè cognita constituendo aggregatum, in quo includantur plures differentie indiuiduales instar vnius obiecti representatæ, concedo.

11 Obiicies, si ab vltimis differentiis potest abstrahi ratio communis, hæc ratio abstracta potest iterum contrahi per differentias, & ab his rursus poterit abstrahi communis ratio: ergo poterit in infinitum procedi. Posses eodem modo obicere: si ab homine, & equo abstrahitur ratio animalis, rursus hæc ratio poterit iterum contrahi ad hominem, & equum, & iterum abstrahi ab homine, & equo, & sic in infinitum dandas esse abstractiones. Respondeo has abstractiones, & contractiones non fieri per nouas formalitates, quæ in singulis abstractionibus reperiantur, sed per repetitionem eorundem conceptuum, si enim ab hoc, & illo indiuiduo abstrahas rationem communem, cum illam contrahas, repetes eosdem conceptus, quos ante abstractionem de indiuiduis distinctè cognitis habueras, & si iterum ab indiuiduis, ad quæ fuit contracta communis ratio, velis abstrahere, repetes eundem conceptum, quem antea elicueras, & de eodem obiecto eandem rationem per abstractionem omnino similem priori, & conceptum formalem tantum numero distinctum abstrahas, & si hac ratione in infinitum procedas, in infinitum eosdem conceptus repetes, in quo præter tui capitis defatigationem nullum inconueniens reperio: tibi consule.

12 Obiicies vltimò contra vtramque conclusionem, quibus diximus non posse abstrahi rationem communem ab indiuiduis in opinione præscindente ex parte obiecti, bene tamen in præscindente ex parte actus. Idem fundamentum, quod sufficit ad præscindendum formaliter vnum ab alio, sufficit ad præscindendum obiectiue admissa possibilitate præcisionum obiectuarum, quia hoc fundamentum in vtraque sententia est obiectorum similitudo: ergo in vtraque sententia, aut in neutra admittenda est ratio communis indiuiduis. Respondeo à me probatum fuisse posse abstrahi rationem communem ab indiuiduis iuxta propriam sententiam tantum formaliter præscindente, contra quam conclusionem præcisè sumptam non procedit prædicta obiectio. Item probavi iuxta præscindente obiectiue non posse dari rationem communem indiuiduis, quod si ex alio capite probetur dandum esse semel admissis his obiectiuis præcisionibus duplex contradictorium inferretur, non præcisè ex conclusione à me tradita, sed ex eo quod hæc præcisiones obiectiue admittantur, quod potero libens admittere, quia ego nunquam has obiectiuas præcisiones possibiles esse admitto, sed repugantes, ac proinde quo plura absurda ex illa inferantur, mea magis sententia corroborabitur. Secundò responderi poterit ad præcisiones obiectiuas requiri inferius à quo extrahitur ratio communis omnis differentialis, adhuc expressè cognitum cognosci in ordine ad duo connotata distincta, quorum vnum fundet similitudinem, seu sit fundamentum ad cognoscendam rationem communem, & aliud fundet dissimilitudinem, seu sit fundamentum ad cognoscendam rationem communem, in qua differunt. Exempli gratiâ, homo, qui resoluitur in duos conceptus, vnum in quo conuenit cum equo, dicit ordinem ad sensationes, in ordine ad quas cognoscitur ratio conueniendi cum equo, & ad ratiocinationes, in ordine ad quas cognoscitur ratio disconueniendi ab equo, videlicet rationale. Similiter albedo resoluitur in conceptum genericum, in quo conuenit cum nigredine, dicit ordinem ad eandem potentiam, ad quam similem ordinem dicit nigredo, in ordine ad quam potentiam cognoscitur prædicatum genericum coloris, & dicit ordinem ad speciales actus distinctos à potentia, quos non terminat nigredo in ordine ad quos cognoscitur prædicatum differentiale. In hoc autem indiuiduo Petro, qui tantum dicit indistinctionem in se, & distinctionem à quolibet alio, non reperitur ordo realis ad vnum connotatum in ordine ad quod cognoscatur ratio aliqua conueniendi, & aliud distinctum

in ordine ad quod cognoscatur ratio disconueniendi, & ideo non potest ab illo obiectiua ratio præscindi, licet possit ex parte actus præscindi ab ipso, & ab alio inter se distinctis ex eo præcisè quod intellectus illa cognoscat sine connotatis, ex vi quorum apprehenditur expressè realis distinctio inter alia indiuidua, à quibus ratio communis abstrahi dicitur.

PUNCTUM IV.

De indiuiduo prædicabili.

1 Indiuiduum secundò intentionaliter sumptum definiuit Porphyrius, quod de vno tantum prædicatur. Alio modo, quod subicitur speciei. Posterior definitio explicanda est ex dictis Punct. 2. vbi explicui, quomodo indiuiduum subiciatur non solum speciei, sed etiam generi; speciei tanquam toti essentia, generi tanquam parti materiali.

2 Circa priorem definitionem docuit noster Toletus indiuiduum tantum prædicari de se ipso prædicatione identica, quem impugnant ferè omnes recentes, qui asserunt indiuiduum multis prædicationibus formalibus de ipso prædicari, quia prædicatio identica non est illa, in qua prædicatum identificatur cum subiecto, sic enim omnis vera prædicatio esset identica, sed in qua prædicatum, & subiectum omnino eodem modo significantur. Cum verò indiuiduum possit significari per diuersos formales conceptus, potest ex vi vnius poni ex parte prædicati, & ex vi alijs, quo diuerso modo significetur, poni ex parte subiecti, quod fit in his prædicationibus *hic homo est Petrus; hoc indiuiduum est Petrus; hoc animal rationale est Petrus*, quæ omnes sunt prædicationes formales, in quibus Petrus de se ipso prædicatur.

3 Ceterum aliud est prædicationem esse formalem, aliud prædicatum de subiecto formaliter verificari, quod explicui Controu. 3. Punct. 9. vbi dixi ad propositionem formalem sufficere prædicationem non omnino eodem modo significari, quo significatur subiectum, ad veritatem autem in sensu formali, & non in sensu identico requiri aliquem ordinem inter subiectum, & prædicatum, sicuti superioris ad inferius, aut accidentis ad subiectum, quæ ratione dixi plures prædicationes formales tantum esse veras sensu identico. Hac ratione existimo contingere in prædicationibus supra adductis, & in alijs similibus, in quibus hoc indiuiduum, v.g. Petrus, vel Ioannes est illarum prædicatum, in quo sensu explico Cardinalem Toletum, & illi assentior.

PUNCTUM V.

De indiuiduo vago.

1 Indiuiduum vagum opponitur certo, & determinato, I quod definiti potest certares determinata, & singularis, quæ nequit demonstrari proprio nomine, vel termino distincto ex vi cognitionis. Dixi ex vi cognitionis, quia quodlibet indiuiduum existens habet suum esse determinatum, & demonstrari potest à cognoscente rem clarè, & perfectè. Dicitur autem vagum in ordine ad intellectum, qui non potest illud ex vi cognitionis determinatè assignare, vt cum dicimus, *aliquis homo currit*, licet Deus dicere possit, quis sit, qui currit, & in re vnus sit determinatus, ex vi tamen cognitionis respondentis his vocibus *aliquis homo currit*, quam elicit homo, non poterit idem homo aliâ cognitione non superueniente assignare Petrum currentem.

2 Hanc disunctionem in indiuiduo vago repertam docet Arriaga disp. 7. sect. 4. subsect. 4. oriri aliquando ex imperfectione cognitionis, vt cum audio hominem loquentem & non distinguo hominem loquentem à reliquis ab ipso distinctis, neque percipio, quis sit, qui loquitur, & ob hanc causam dicere non possum, hic homo loquitur, sed hic vel ille loquitur; quod est idem ac dicere aliquis homo loquitur. Docet insuper aliquando huiusmodi disunctionem oriri ex eo, quod obiecta indeterminatè ad aliquam rem requirantur, vt requiritur Missæ auditio ad non peccandum, non enim hæc auditio præ alijs requiritur, sed sub disunctione hæc vel illa. Melius docet Hurtad. disp. 7. sect. 9. huiusmodi disunctionem semper oriri ex imperfectione cognitionis, vt plurimum enim cum aliquid disun-